

за да откаже. „Ние трѣбва всѣкога да наблюдаваме, пише Бисмаркъ, най-внимателно, какво става въ Франция. Нашитѣ сили ако не сж недостатъчни то поне тѣкмо толкова, колкото ни биха трѣбвали, за да защитимъ интереситѣ си въ случай на нѣкое опасно стечене на работитѣ отъ къмъ Рейнъ“. Този отговоръ на Бисмарка е само претекстъ, защото Франция, прѣдадена на вътрѣшното си прѣустройство, била осждена за дълго време да не прѣдприема нищо вънъ отъ границитѣ си.

Въ същностъ цѣльта на Бисмаркъ, съ тоя отказъ, е много ясна: той не искалъ по никой начинъ да се скара съ Австро-Унгария. Тя му трѣбва и той дѣйствително я спечели, понеже нейната политика, нейниятъ „Drang nach Osten“ намѣрили поддрѣжка въ Берлинъ. По таквъ начинъ Бисмаркъ тури Русия въ такова критическо положение, щото послѣдната не можеше да хвърли ржавицата на Англия и да се ангажира въ борбата. Цѣлиятъ руски народъ треперѣлъ отъ яростъ противъ Англия и коалицията и очакваше само повелението на царя да принесе и послѣдната жертва за достолѣпнието на империята. Прѣдателството на Бисмарка поцрѣчи на всичко. Както рускитѣ политици така и цѣлиятъ народъ нѣма да забравятъ никога това прѣдателство; царьтъ, за да спаси отечеството си, принуденъ бѣ да отсѣпи прѣдъ Европа и да пожертвува голѣма часть отъ това, което бѣ извоювалъ съ Санъ-Стефанския договоръ.

X.

Плановеѣ на Бисмарка били ясни: въ интереса на Германия бѣ да остави Русия сама противъ образуваната вече коалиция отъ Англия и Австро-Унгария. Въ таквъ случай тя би се възползувала да покори Холандия и Белгия, да увеличи много лесно германската територия. Англия не ще може да ѝ противостои, а Бисмаркъ ще се възползува, когато тия три държави изчерпятъ силитѣ си да имъ диктува условията на мира и ще бжде, повече отъ всѣкиго, господаръ на положението въ Европа. Обаче, Лондонскиятъ кабинетъ подозрѣлъ на-